

Les fundacions guanyen pes davant dels nous reptes socials: ocupació, pobresa i talent jove

Iberdrola, Princesa de Girona, Grupo Social [ONCE](#), Santander i Mapfre demanen mesurar millor l'impacte social i reforçar capacitats més enllà de l'ajuda immediata. Les fundacions corporatives espanyoles han posat sobre la taula el creixent pes de la seva activitat davant dels principals reptes socials, des de la pobresa infantil i la inclusió laboral fins a l'envelliment, l'educació, la discapacitat, la salut mental o la transformació digital. Ho han fet durant la taula rodona 'Fundacions corporatives d'Espanya i Iberoamèrica: El valor dels projectes amb compromís social'. Un acte organitzat aquest dimecres per la Fundació CEOE, presidida per Fátima Báñez, en el marc de les seves jornades vinculades a l'Encontre Empresarial Iberoamericà.

El debat va reunir representants de cinc grans fundacions -Iberdrola, Princesa de Girona, Grup Social [ONCE](#), Santander i Mapfre- amb una mateixa preocupació de fons: com passar de l'acció social a projectes capaços de generar oportunitats, autonomia i capacitats que romanen un cop finalitzada la intervenció.

Pobresa infantil, inclusió i envelliment: els grans reptes

Elvira Vega, directora general de Fundació Mapfre, va situar la lluita contra la pobresa, especialment la infantil, entre els principals desafiaments. Ha assenyalat que existeixen 412 milions de nens en situació d'extrema pobresa, amb menys de tres euros al dia, i ha explicat que la fundació desenvolupa projectes socials a Iberoamèrica dirigits a combatre aquesta situació.

L'inclusió constitueix un altre dels grans àmbits d'actuació. Vega va enumerar la inclusió laboral, digital, social, financera i intergeneracional, amb una aposta pel acompanyament i la generació d'oportunitats.

A això s'hi suma el repte demogràfic. Espanya és un dels països amb major esperança de vida - només per darrere del Japó i Suïssa, segons va assenyalar - i l'edat mitjana de defunció se situa al voltant dels 82 anys. Davant de la visió de l'envelliment únicament com una càrrega, Mapfre

reivindica el valor de les persones grans com un col·lectiu que continua donant suport a les seves famílies, emprenent i aportant experiència.

El desenvolupament rural, l'educació i la salut mental completen aquest diagnòstic. En aquest últim àmbit, Vega va apuntar que el 30% dels joves presenta problemes relacionats amb la salut mental

Les fundacions, com l'I+D de les empreses

Francisco Belil Creixell , president de la Fundació Princesa de Girona , va posar el focus en el talent i l'ocupabilitat dels joves . A la seva opinió, Espanya i Iberoamèrica afronten problemes socials similars i hi ha marge per compartir experiències i solucions.

Belil va destacar la dimensió del sector fundacional a Espanya: 15.000 fundacions i mig milió de persones empleades directament . I ha definit les fundacions com “el I+D de les empreses” , precisament perquè poden treballar amb horitzons temporals més llargs i assumir projectes els retorns dels quals no són immediats ni estan garantits.

Aquesta capacitat permet, segons va explicar, experimentar i buscar solucions a deu o quinze anys vista, a més de treballar amb aliats i socis. L'objectiu no és únicament mesurar què ocorre durant un projecte, sinó també quines capacitats queden a la societat un cop acaba la intervenció

En el cas de la Fundació Princesa de Girona, aquest treball es concentra especialment en joves amb talent i potencial als quals se'ls ofereix acompanyament per desenvolupar les seves capacitats. L'organització compta amb una xarxa de 1.000 mentors i desenvolupa també programes a Llatinoamèrica.

Un model descentralitzat i enganxat al territori

Jaime Alfonsín, president de Fundació Iberdrola Espanya , va subratllar els vincles de col·laboració entre Espanya i Iberoamèrica i ha explicat la singularitat del model d'Iberdrola, que incorpora en els seus estatuts el denominat dividendo social , com a compromís amb les societats en les quals està present.

Estructura respon a un model descentralitzat: allà on existeix una empresa d'Iberdrola hi ha una fundació que coordina i canalitza els projectes socials que es consideren prioritaris. La intervenció, ha explicat Alfonsín, està concebuda per estar “enganxada a la realitat” i no consisteix tant a actuar directament com a col·laborar amb entitats socials mitjançant projectes específics.

La formació i l'ocupació ocupen un lloc central. A Iberoamèrica, Alfonsín va assenyalar com un dels principals problemes la bretxa entre formació i mercat laboral , juntament amb el pes de l'economia informal i les desigualtats de gènere.

A Espanya, el diagnòstic incorpora altres elements. Jaime Alfonsín va situar en quasi quatre milions les persones en situació d'exclusió, advertint de l'erosió de la classe mitjana des de 2007, amb una part creixent que es desplaça cap a situacions de vulnerabilitat.

També va assenyalar que al voltant d'un 20% de la població viu en situació de vulnerabilitat malgrat tenir feina , de manera que una variació dels costos pot ser suficient per deteriorar la seva situació.

A això s'hi suma una taxa de pobresa infantil del i el problema de la bretxa digital entre els joves, amb la intel·ligència artificial com una tecnologia que pot oferir oportunitats però també generar nous riscos.

Educació superior com a ascensor social

Matías Rodríguez Inciarte, president de Santander Universidades , va defensar l'aposta sostinguda de la fundació per l' educació superior com a “gran ascensor social” . L'estratègia, iniciada fa tres dècades, va permetre concentrar l'esforç en un únic àmbit i adaptar-lo posteriorment a les noves necessitats.

Santander manté acords amb 1.000 universitats i ha desenvolupat programes de beques i ajudes dirigits a persones amb talent que manquen de recursos econòmics. A través de les microcredencials de Santander Open Academy, l'entitat ha arribat ja a quatre milions de persones

La ocupabilitat constitueix una altra de les seves línies d'actuació. Rodríguez Inciarte ha assenyalat que durant l'últim any han treballat sobre 70.000 vacants d'ocupació , buscant millorar l'adaptació entre les necessitats del mercat i els treballadors, dins d'un univers de 800.000 treballadors.

L'emprenedoria és el tercer gran eix: entre 2023 i 2025, Santander Universidades ha donat suport a 63.000 empreses

La pròpia transformació de la universitat ocupa també un espai creixent, davant dels canvis en el professorat, la digitalització i la convivència entre ensenyament presencial i híbrid. Rodríguez Inciarte va afegir la necessitat de millorar la connexió entre els sistemes universitaris iberoamericans davant l'expansió dels estudiants llatinoamericans i l'actual dispersió de l'ecosistema.

ONCE: l'ocupació com a fi i no com a mitjà

Alberto Durán, vicepresident primer de Coordinació Institucional, Solidaritat i Relacions Externes del Grupo Social ONCE , va defensar el paper de les fundacions com una de les principals vies per canalitzar la filantropia. “ No hi ha causa social bona on no hi hagi una fundació ”, ha afirmat durant la seva intervenció.

El Grupo Social ONCE va presentar la seva pròpia experiència com un model construït durant dècades. Des de , ha explicat Durán, l'organització ha treballat per l'autonomia de les persones cegues i, posteriorment, per la inclusió del conjunt de les persones amb discapacitat.

El seu plantejament parteix d'una premissa: l'ocupació no és un mitjà, sinó un fi , perquè permet generar autonomia. L'organització compta amb una xarxa de 21.000 persones al carrer i ha construït un grup d'unes 40.000 persones al voltant de les seves diferents línies d'activitat.

Durán també va destacar la transferència de coneixement cap a altres empreses. El Grup Social ONCE comparteix les seves eines i experiència per facilitar la incorporació de persones amb discapacitat i, segons ha assenyalat, aquest treball ha contribuït a que les empreses incorporin a més de 111.000 persones amb discapacitat

L'organització compta a més amb un observatori dedicat a l'accessibilitat i ha estès la seva activitat a àmbits com l'habitatge. Durán ha reivindicat en aquest sentit el paper de la [ONCE](#) a l'hora de facilitar l'accés a un habitatge a persones amb discapacitat.

Emplea Lab i el repte de convertir l'ajuda en oportunitats

En aquest mateix debat encaixa l'experiència de Emplea Lab , impulsat per la Fundació CEOE i Càritas, com a exemple d'intervenció centrada en la inserció laboral. El projecte, donat a conèixer també en aquestes jornades seguides per DEMÓCRATA , alcança una taxa d'inserció propera al i situa l'acompanyament de les persones com un dels seus elements centrals.

L'adaptació de les vacants als perfils disponibles, la especialització i la traçabilitat dels resultats formen part d'un model que busca que la intervenció social desembocqui en una incorporació efectiva al mercat laboral.

L'experiència ha estat a més objecte d'avaluació per part del Banc d'Espanya dins del seu anàlisi de projectes d'inclusió social, posant el focus en elements com l'orientació i la millora de la qualitat de l'ocupació.

El cas d'Emplea Lab resumeix bona part del debat de la taula: no es tracta únicament d'atendre una situació de vulnerabilitat, sinó de crear les condicions perquè la persona pugui sortir d'ella

Del projecte social a l'impacte que roman

Les intervencions dels cinc representants han dibuixat àmbits diferents - pobresa infantil , talent jove, formació, ocupació, discapacitat, envelliment, educació, salut mental o digitalització -, però també una evolució comuna de l'acció social corporativa.

Les fundacions busquen cada cop més projectes concrets, aliances, mesurament de resultats i capacitats que romanen després de la intervenció. La dimensió social deixa així de limitar-se a l'aportació econòmica i passa a incorporar coneixement, acompanyament, formació, ocupació i transferència d'eines.

Rodríguez Inciarte va afegir una dimensió interna: l'acció social també està transformant la relació entre les empreses i els seus propis empleats, amb un pes creixent del orgull de pertinença i dels criteris de sostenibilitat en la valoració de les companyies.

El debat ha deixat, en definitiva, una qüestió oberta: davant uns reptes socials cada cop més amplis i complexos, les fundacions corporatives busquen no només finançar respostes, sinó convertir-se en instruments capaços d'experimentar, generar oportunitats i deixar capacitats instal·lades en la societat